ALS-004 | ALSĖDŽIAI — BELKIND LISTS AND JEWISH COMMUNITY RECORDS

DOCUMENTARY RESPONSE PACKET • 3 November 2026 • For the Alsėdžiai town research registry

Source: Plungė District Municipality Public Library, email from Deputy Director Uršulė Padagienė, 3 November 2026. Request ALS-004, received 21 October 2026 and registered by the library as PL-5.

Purpose and significance

The library reports that, with assistance from Alsėdžiai librarian R. Judeikienė, it located material previously gathered by former town librarian Rūta Jurkaitienė. The response provides five scanned documentary exhibits concerning V. Belkind, Jewish families of Alsėdžiai before the German occupation, and Jews murdered in 1941. This is source material for family identification and the reconstruction of persecution and murder; it is not a verified final victim census.

What the response establishes

The library describes Belkind’s list of 41 murdered people, distinguishing men murdered in Telšiai from women and children shot in the Alsėdžiai pine forest. According to the library, Belkind gave handwritten lists to Vanda Kareivaitė-Balandienė, who may retain originals. Rūta Jurkaitienė later typed lists from those handwritten materials; the transcription date is not recalled. The library also supplies reported recollections of Valerijonas Valužis, a letter by Belkind to Kareivaitė-Balandienė, and a student essay. The attribution, transcription and victim information require independent source checking.

Contents — preserved as received

Exhibit	Document	Pages
1	List of Jews murdered in 1941 (Sąrašas.pdf)	2
2	Jewish families in Alsėdžiai (Žydų šeimos Alsėdžiuose.pdf)	3
3	Belkind’s letter to V. Kareivaitė-Balandienė	1
4	Recollections concerning Belkind, attributed to Valerijonas Valužis	3
5	Student essay (Moksleivės rašinys.pdf)	5

Source limitations and follow-up

The accompanying email is the substantive institutional reply; no separate signed decision was attached. It offers to facilitate contact with Vanda Kareivaitė-Balandienė. All documentary exhibits are image scans and are reproduced unaltered. Names, spellings, totals, place attributions and eyewitness recollections must be checked against the original manuscripts and independent records before publication as confirmed facts.

Public registry note: This single PDF contains a newly authored explanatory cover and the five source PDFs. The full original email and source files are preserved separately in the Alsėdžiai (ALS) Google Drive folder. No public TOI URL had been supplied at the time of compilation.

Alsėdžių žydai, nužudyti 1941m. prie Telšių, už geležinkelio, o moterys ir vaikai sušaudyti Alsėdžių pušyne

1.Abramsonas Abramas
2.Abramsonas Joselis
3.Brochman Joselis
4.Belkindas Aronas
5.Belkindas Ruvelis
6.Belkindas Leiba
7.Bajas Jankelis
8.Bajas Faive
9.Bajas Izraelis
10.Braude Izraelis
11.Braude Motelis
12.Cinas Leiba
13.Droz Tevje
14.Droz Jankelis
15.Garbas Leiba
16.Garbas Hirsa
17.Gefenas Abelis
18.Gefenas Beineske
19.Levinsonas Joselis
20.Levinsonas Bokelis
21.Levinsonas Mokelis
22.Maleris Motelis
23.Pasas Tevje
24.Kirzneris Chaimas
25.Kalvarija Jankelis

26.Kalvarija Leiba
27.Karpulis Mendelis
28.Karpulis Meikelis
29.Klein Leiba
30.Klein Moisa
31.Manas Gersonas
32.Manas Mokelis
33.Segalis Bence
34.Segalis Chirsa
35.Segalis Chemje
36.Segalis Joselis
37.Segalis Jeikas
38.Seras Icikas
39.Seras Berelis
40.Smuskevičius Chaimas
41.Zaks Rebe Leiba

Sąrašą sudarė Velve Belkindas, gyvenantis JAV.

ALSĖDŽIŲ ŽYDŲ ŠEIMOS, GYVENUSIOS IKI VOKIEČIŲ OKUPACIJOS 1941 METŲ

Eil. nr.	Pavardė vardas	Žmonių sk.	Vietovė	Ką dirbo	Nužudyti Giruliuose	Nužudyti Telšiuose
1.	Dror šeima Tolke-Jankel	5	Žem.Kalvarijos g-vė	Maža parduotuvė centre	Tolkė,sušaudytas Alsėdžių miškely. Aš girdėjau,kad gyvas užkastas,Tolkė	Prie Žemaitijos pieno
2.	Ger-Reize-Motel Dvi dukros,išvyko į Izraely,Niujorką	6	Žem.Kalvarijos g-vė	darbininkai		Prie Telšių. Du broliai ir Tėvai nužudyti
3.	Bai Jankel Žmona-1vaikas Brolis Srolis	4	Žem.Kalvarijos g-vė	Biznieriai	Moteris,vaikai maži	Vyrai Telšiuose
4.	Maler Mote-Liba.Sūnus Robertas gyvena Kanadoje	6	Žem.Kalvarijos g-vė	ūkininkai	Giruliuose, 2 dukros Rainiuose	Tėvas Telšiuose
5.	Ore-Riva Belkindai.Sūnus Josel žuvo fronte.VELVE gyvena JAV	9	Žem.Kalvarijos g-vė	Smulkūs ūkininkai, vežikas	Motina,dukros,maži vaikai Giruliuose	Tėvas ,du broliai Telšiuose
6.	Bai Faivelis Sifra,žmona ir sūnus	3	Žem.Kalvarijos g-vė	Biznieriai	Motina Giruliuose	Tėvas,sūnus Telšiuose
7.	Karpul Sara-Mendel,sūnus liko gyvas,gyvena Afrikoje,Hackelis	5	Žem.Kalvarijos g-vė,prie Purauskų namo	Batsiuvis	-	Tėvas,2 sūnus
8.	Lipman Jankel Žmona,jos sesuo Ir duktė Dina,ji gyvena Izraelyje	4	Žem.Kalvarijos g.Purauskio namas	Kirpėjas, arbatinė	Žmona ir sesuo palaidotos Giruliuose	Lipman palaidotas po karo Vilniuje
9.	Braude-Sara. Gita-Miša.Motina irduktė,palaidotos Vilniuje,sūnus žuvo fronte.	3	Žem.Kalvarijos g-vė	siuvėja	Slapstėsi Alsėdžių sen.	Pas Vitkevičių,Kareivą, Gadeikį,Uznį
10.	Kalvarija Leiba 2 sūnūs,žmona	4	Platelių g-vė Kur veikė puodinė	Kailių odų dirbtuvės	Nužudyti,palaidoti Telšiuose	Telšių mieste
11.	Rizner Chaim Reize žmona 5 dukros	7	Platelių g-vė,	Vežikas,darbininkas	Palaidoti Giruliuose	Vyrą Telšiuose
12.	Braude Ure Žmona-vaikas	3	Platelių g-vė,centre	Urmo sand. (Einikienės n.)	Giruliuose,žmona ir vaikas	Vyras Telšiuose
13.	Zakas Abrahum Rabinas,Alsėdžiuos,žmona,dukra	3	Platelių g-vė, Buv.Klenauskienės namas	Rabinas, sinagogoje	Giruliuose	Vyras Telšiuose

14.	Braude Geršon su žmona	2	Platelių g-vė	pensininkas	Geruliuos	Telšiuose
15.	Braude notel ir sesuo Taubė	2	Platelių g-vė	ūkininkas	Taubė išvyko į Izraelį,yra mirusi	Telšiuose brolis
16.	Vigder-Ester,žmona mirė po karo	2	Telšių g-vė	Smulkus prekybininkas	Dirbo sinagogoj	Telšiuose
17.	Cin Leiba.Žmona,sūnus,vyro sesuo	4	Ūkinių prekių parduotuvė Telšių g-vė	prekyba	Giruliuos	Telšiuose
18.	Man Mejer Gita 2sūnūs,2dukros	6	Telšių g-vė 2aukštų namas	Pensininkas Smulkių per.parduotuvė	Giruliuose	Vyras Telšiuose
19.	Brach man 4dukros	6	Centre,prie Latako,tame pačiame pastate	Maža parduotuvė	Giruliuose	Telšiuose
20.	Segel Chemja 3sūnūs,žmona	5	Centre,kur gyvena Daukinčiai	Darbininkas	Giruliuose	Telšiuose
21.	Abramson Josel 2 vaikai,žmona	4	Centre,kur Daukinčiai gyvena	darbininkas	Giruliuose	Telšiuose
22.	Garb Leibe Žmona,vaikas	3	Centre,2aukštų namas,	Ūkinių prekių parduotuvė	Giruliuose	Telšiuose
23.	Garb Berl	3	Centre,tame pačiame name	Bendra parduotuvė	Giruliuose	Telšiuose
24.	Faktorių šeima Brolis Feiga, 2sūnūs,2dukros	6	Centre,buv.maisto prekių parduotuvė	Kailių dirbtuvė	Išvykęs į Izraelį	Visi likę gyvi,paskutiniai Išvykę į Izraelį
25.	Faktor Mejer 2 dukros	4	Centre,maisto per.parduot.	Kailių dirbtuvė	Išvyko į Izraelį	
26.	Segal Benca Zlata 6 vaikai	8	Centre,pirmas n.nuo platelių g.link vaistinės	Dirbo pirtyje	Giruliuose	Telšiuose
27.	Smuskovič Chaim 4 vaikai,žmona,	7	Centre,prie buv.vaistinės	mėsininkas	Giruliuose	Telšiuose
28.	Gefen-Abel,Frida Dukra,sūnus	4	Buv.vaistinė	vaistininkas	Giruliuose, Dukra mirė po karo	Telšiuose
29.	Levinson Josel Tėvas,duktė, 2 sūnūs	4	Centre,už vaistinės	Medžiagų parduotuvė	Duktė Izraelyje	Vyrai Telšiuose
30.	Klein-Zundel,Elija Leiba,senukai, 2 sūnūs,3 vaikai	7	Centre,kur buvo kolūkio vykdomasis centras	Kurpalių,stiftų fabrikas	Nužudyti Giruliuose	Telšiuose
31.	Vainštein,sūnus,2 dukros,Šeli,Frida	6	Centre,prieš bažnyčią	Žmona-dantų gydyt	1948m.dukros išvyko į Izraelį	Vyrai Telšiuose

5/11 - 1999

Gerbiama - Vanda - Elyte ir tavo Šeima!

Noriu padėkoti už laišką ir už iniciatyvą

del muziejus, pasirodžiau tos klausymus, ir Kazys su Roberto Cent kuris galima padėti iš pradžios Siuncių agentūrai Kiek žydų gyveno miestelyje iki karo ji užimtumas, ir kas pasaulyje padėdotų Aksedrių žydai Vyrai mokins laikas, Seserik visi padėdotų nuskambinti Telšių mieste, prie savo gyla. Vyrai ir laikai, moters ir mosi laikai sunaikinti prie Telšių genulmose nuotraukos, Vyrų kapinės Telšiuose, ir genulmose nuotraukos saugotas muziejuje Izraelyje Aksedrių žydų mergela is 1930 metu kuris mes visi tą metu amžiaus esame, antras tai visi Raginai ir kiti Religinga žmones kurie tą metą vadovavo Telšių Aksedrių vietoves is 1870 metu ir t.t. ir aprašymas Aksedrių istorijos, medžiagą kurie Roberto perdavė is anglų; Lietuvių kalba tiesiai, manau kad prisiminimų kokio nors Cent kuris medžiagos turėsi, kuo laisva kasetos tai kol kas, nieko nespejome padaryti, galvojų kad dar nuvažiuosim susitikti, ir daugiau apkalbėti linkiu gero sveikatos laimės dėkingumo jūsų šeimai,

Su pagarba P. Bellmenley

Aš apie žydų tautybės pasiaukų žinojau, bažnyčią papasakoti galėjo tik ir pohauniui laikotarpio karas.

Aludėlių žydų vilko tik dvi šeimos, tai yra Faktoriai ir du tada jaunuoliai ir berniukai, šeimą, pasitraukę į Rusiją karo su besitraukiančia sovietine kariuomene metu ateinant vyras jų - Robertas Maleris, antras - Velvelis Reikhinder. Abu jie kariavo prieš fašistinę Vokietiją 16-je divizijoje. Po karo abu grįžo į Aludėlius. R. Maleris ir pradžia buvo Aludėlių valsčiaus partorgas, vėliau MTS direktorius (MTS - tai mašinų-traktorių stotis, kuri savo techninę ir mokslinę bazę įsteigtėjus kolūkiams ir tarybiniams ūkiams. Paskirtus MTS, kuri ji žinau, įsidarbino Lietuvos mechanizacijos institutas papalbėjimui ūkio vadovų kėlime.

Ji ten išvyko į Kanadą par šeimos kultūrą tėvus. Ten pradėjus dirbti suėjungko ir Fuja išlei, Aldrin apylinkėj atkū vadovų, kreipiasi į R Makerį, kad padėtų parūpinti ir sėkmingai tam naujai sudarytam kolektyvui. Bazalbo Cuvo ryšiai ir nesavanaudiškas

V Bekkiadan ir pradžių Aldrinovo darbo prekybos kooperatyvo pirmininku, vėliau Plungės prekybos taikomosios vadovu, o dar vėliau išvyko į Vilnių ir dirbo prekybos statistikos įstaigos trasto vadovu. Jo vadovaujamo trasto praradę Aldrin kolektyvai tapo gat Cuvo rekomendacijų įgyvendinimą skuriant išlaikė aukštos kokybės.

Valiau, šimtai jau Cuvo kūrinių, jis išvyko par vadus į Amerikų ir apgyvendo kaip veteranas skulptūros pertraukate, vilachoman vaistykės.

Vėliau jie abu dar lankėsi Akademijos (2)
ir apie šventę bei kandidatų kalbėjo teigiamai

R. Malecki buvo baigęs keturios žemės ūkio akademiją. Apie Beltiadą ir jo laukimą nežinau. Tačiau buvo labai entuziastiškai ir gražiai nusiteikęs

Dar su vienu žydu tautybės žemaičiu šachotu kartu mokiausi Telšiuose. Jo tėvas prieš karą buvo žydų gimnazijos direktorius Vėliau jis baigė Kauno politechn. institutą. Dirbo cukraus Kaune. Paskui su šeima išvyko į Izraelį. Kol mokėmės mokėmės Telšiuose, aš jį vadinome Stasiu ir nelabai žinojome kad jis yra žydas. Su juo susirašinėju ir dabar. Kartą su žmona - gydytoja jis yra lankęsi mano namuose. Abu labai draugiški.

Mokiau Fakultai buvo mano tėvų kaimo žmonės. Kol išvyko į Izraelį, abu dirbo Akademijos kompiuterių duomenų

Žydų gelbėtojai Alsėdžiuose 1941m

Prieš dešimt metų, kai man buvo septyneri, su močiute eidavau į kapines, Pasodindavome gėlių ant prosenelės, močiutės pusbrolių, dėdžių kapų. Man būdavo įdomu, ką reiškia ant pamiklų iškalti metai. Močiutė paaiškino, kad tai žmogaus gimimo ir mirimo datos, papasakojo mirusių artimųjų gyvenimo istorijas. Tada aš supratau, kad žmogaus žemiškasis gyvenimas baigiasi mirtimi, kad visi, atėjus laikui, atsigula į tą pačią pilką žemę. Tačiau kai nueidavome į pušyną prie aptverto vienišo kapo, negalėdavau suvokti, kodėl jis atskirtas, kodėl ant paminklinio akmens iškalti žodžiai:" Čia gruodžio 24d buvo sušaudytos 32 niekuo nenusikaltus žydų tautybės moterys. Teatleidžia Viešpats žmogžudžiams."

Ką reiškia sušaudyti? Kas turi teisę atimti žmogui gyvybę? Bandė man tai paaiškinti ir močiutė, ir prosenelis, jos tėvas Pranas Kareiva, ir mano senelis, istorijos mokytojas. Tačiau norėjau atsakymus surasti pati. Aštuntoje klasėje perskaičiau Anos Frank "Dienoraštį", dešimtoje- B.Sruogos "Dievų mišką", su mama apžiūrėjau Kauno X forto ekspoziciją.

Vis dėlto be galo sunku patikėti, kad, anot B.Sruogos, "20a. viduryje civilizuotos Europos žmogus staiga žmogėdra darosi".

Dalyvaudama projekte " Žydų genocidas Alsėdžiuose ir alsėdiškių reakcija į genocidą" sužinojau apie žydus, gyvenusius Alsėdžiuose, apie juos ištikusią tragediją ir apie tuos žmon kurie ištiesė pagalbos ranką, rizikuodami savo gyvybėmis.

Alsėdžių miestelyje 1941m. gyveno 120 žydų. Tai buvo ramūs, taikūs žmonės, gražiai sutarę su vietiniais gyventojais. Veronika Virketienė (gim.1913m.) prisimena vaistininką Ge batsiuvį Mendelį, Levinsoną, Zundelį ir kitus žydus. Ji sakė, kad alsėdiškiams, gyvenusiems tolokai nuo didesnių miestų, žydų buvimas buvo naudingas. Mat jie turėjo pačių reikalingia prekių (vaistų, duonos ir kitų maisto produktų, drabužių, batų) parduotuves. Valerija Radav

(gim.1923m.) pasakojo apie Srolį, kuris turėjo mėsos parduotuvę ir važiuodavo po kaimus pirkti veršelių. Ne tik senoliai, bet ir jaunesni alsėdiškiai prisimena Faktorių, kuris išdirbdavo avikailius bei veršelių odas. Jo vienintelio šeima liko nenužudyta. Po karo jis daug metų dirbo Alsėdžių puodinės vedėju, o iš Lietuvos išvažiavo 1972m.

Atrodo, puikiai sugyvenę skirtingų tautų žmonės galėjo per amžius gyventi kartu. Tačiau ir mūsų mažame miestelyje atsirado tokių, kuriems žydai kažkuo neįtiko. 1941m. rudenį prasidėjo žydų egzekucija. Vyrai buvo atskirti nuo šeimų, išvežti į Telšių getą, o vėliau sušaudyti. Moteris ir vaikus uždarė aptvertoje teritorijoje prie sinagogos. Valerija Radavičienė prisimena, kaip jos mama Izabelė Stongvilienė iš Gedrimų kaimo eidama į bažnyčią su dukromis nešdavo duonos, virtų kiaušinių, pieno. Taip darydavo ir kitos moterys. Po mišių nueidavo prie aptvaro, stengdavosi užkalbinti prižiūrėtojus, o vaikai tuo tarpu įmesdavo per tvorą maisto produktus. Deja, nei alsėdiškių malda, nei duonos kąsnis nepadėjo išgelbėti žydų nuo mirties. Nors klebonas V.Taškūnas per pamokslus prašė žmonių neprisidėti prie žudymų, 1941m. gruodžio 24-ąją, kūčių dieną, klebonijos pušynėlyje buvo sušaudytos 32 moterys ir vaikai.

Akivaizdu, kad niekšybė ir žmogiškumas gyvena kartu. Gėda šiandien dėl tų, kurie žudė. Tačiau be galo gera žinant, kad žmogiškumas išlieka bet kokiomis sąlygomis.

Visų pirma žmogiškumo pavyzdį rodė Alsėdžių parapijos klebonas Vladas Taškūnas ir kunigas Juozas Paulauskis. Klebonas mokėjo septynias užsienio kalbas, turėjo didžiulį autoritetą visoje vyskupijoje, todėl kreipėsi į tuometinės valdžios įvairias įstaigas su prašymais nežudyti nekaltų žmonių. Deja, niekas į tai nekreipė dėmesio. Vis dėlto klebonui pavyko įkalbėti vokiečių kad leistų Alsėdžių valsčiaus ūkininkams paimti žydes rudens darbams. Taip klebonas tik pratęs žydėms mirties nuosprendžio laiką iki Kūčių. Jis pats išgelbėjo vieną dvidešimtmetę žydaitę (lietuviai ją vadino Ona). Sušaudymo dieną klebonas verkė neslėpdamas ašarų nuo žmonių, o

budelį Baltiejų, Šv. Kalėdų rytą atėjusį išpažinties, išvarė iš bažnyčios:"Žmogžudy,lauk! Tavo rankos kruvinos. Tau atleisti neturi teisės net vyskupas.". Aišku, už tokį poelgį klebonas buvo įskųstas, iškeltas iš Alsėdžių parapijos. Dvejus metus praleido Sibire. Grįžo iš tremties jau labai ligotas ir po kurio laiko mirė. Alsėdžių bažnyčioje klebonui Vladui Taškūnui atidengta memorialinė lenta už nuopelnus gelbėjant žmones Antrojo pasaulinio karo metais.

Kunigas Juozas Paulauskis, mano močiutės krikštatėvis, klebonijoje įrengė slėptuvę ir išgelbėjo 5 žydes. Po karo buvo apkaltintas padėjęs Lietuvos partizanams ir 1948m. ištremtas į Sibirą. Tremtyje beveik apako ir po 5 metų buvo paleistas. Grįžo į Alsėdžius ir 1975m., sulaukęs 82 metų, mirė.

Daugeli ūkininkų, kurie buvo paėmę žydes darbams, nepabūgo grasinimų ir neatidavė jų žmogžudžiams. Įvairiais būdais teisinosi valdžiai: žydės pabėgo, kažkas jas naktį išvežė, o iš tikrųjų ruošė slėptuves ir priglaudė nelaimės ištiktas moteris bei vaikus. Emilija Kasperavičiūtė-Vitkevičienė ir jos vyras Kazimieras Vitkevičius savo namuose slėpė dvi Telšių vyriausiojo rabino dukras. Vitkevičienė buvo suimta ir mėnesį laikyta Telšių kalėjime. Tačiau pritrūkus įrodymų, kad padėjo žydams, ji buvo paleista. Žydaitės, kurias Vikevičiai išgelbėjo, išvyko gyventi į Izraelį.

Stanislavos ir Antano Mikalauskų ūkyje prieglobstį buvo radusi viena žydaitė, kurios šeima ir dabar gyvena Izraelyje (Priedas nr.2;2 nuotrauka).1948m. S. ir A.Mikalauskai buvo ištremti į Sibirą. Po 10 metų tremties grįžo į Alsėdžius. Gaila, kad ir Vitkevičiai, ir Mikalauskai jau iškeliavę Amžinybėn ir negali mano kartai papasakoti apie anuos neramius laikus. Šių žmonių artimieji tvirtina, kad gelbėdami žydes jie negalvojo atliekantys žygdarbį. Padėti žmogui- jiems buvo pagrindinė gyvenimo vertybė.

Šiek tiek daugiau žinau apie savo prosenelius Emiliją ir Praną Kareivas, gyvenusius Ylių

kaime. Jie išgelbėjo Sarą Braudienę, Gitą Braudaitę ir Diną Glikmanaitę, o dar 11 žydžių rado globėjus, kurie jas slėpė, maitino ir saugojo nuo mirties. Slėptuvė trims moterims buvo įrengta po svetainės grindimis. Iš jos ėjo tunelis į sodą, o iš jo į mišką. Vieną sekmadienį, kai E. ir P.Kareivos išvažiavo į bažnyčią, kiek anksčiau grįžusi samdinė užtiko žydes, žaidžiančias su E ir P.Kareivų vaikais. Žinodami, kad bus įskųsti, jie moteris išvežė pas kunigą Juozą Paulauskį į Varnius. Po savaitės mano prosenelis buvo suimtas, tardytas bei kankintas Telšių kalėjime. Ten jis praleido 2 mėnesius. Kareivų ūkyje buvo atlikta krata, o po to jis buvo sekamas. Ūkyje nieko neradę, iš mano prosenelio nieko nesužinoję, vokiečiai buvo priversti jį paleisti. Po trijų mėnesių, 1942 metų pabaigoje žydės sugrįžo pas Kareivas ir gyveno pas juos iki pat karo pabaigos. Po karo P.Kareiva buvo suimtas už pagalbą Lietuvos partizanams. Kalėjime jis praleido pusę metų. Iš kalėjimo mano proseneliui ištrūkti padėjo žydas V.Belkindas, kurio mamą, Sarą Braudienę, karo metais savo ūkyje slėpė Kareivos. Po mirties Kareivoms suteiktas pasaulio teisuolio vardo medalis. Iš Kareivų išgelbėtųjų žydžių likusi gyva tik Dina Glikmanaitė. Jai 84 metai, ji gyvena Izraelyje.

Likimas išblaškė išgelbėtus žmones po visą pasaulį. Sovietiniais metais su jais bendrauti buvo sunku. O dabar nei gelbėtojų nei išplėštųjų iš mirties nagų jau beveik nebėra. Tie žmonės, kurie ištiesė žydams pagalbos ranką, niekada negalvojo apie jokį atlyginimą ar pagerbimą. Jie tiesiog atliko savo pareigą. Todėl "Pasaulio teisuolių' medaliai (priedas nr.3), įteikti E. ir K. Vitkevičiams, S. ir A. Mikalauskams, E. ir P.Kareivoms po mirties, jų artimiesiems yra be galo brangūs. Tai tikrosios tolerancijos, kurios taip trūksta šiandien pasaulyje, pamokos.

Aš džiaugiuosi, kad galiu šiek tiek susipažinti su žydų tautos savita kultūra, kad iš pačių artimiausių žmonių išgirdau, ką reiškia žydų genocidas. Su močiute tvarkydama kapavietes, aš išgyvenu į mirtį einančių nekaltų vaikų, moterų bei vyrų siaubą. Turbūt dėl to net per 64 metus

negali užgyti Alsėdžių pušynėlyje prie kapo augančios pušies žievė. Medis savo kamiene tebesaugo kulkų šviną, kaip gyvą priekaištą niekaip nepaaiškinamo žiaurumo ir įspėjimą šių dienų žmonėms. Būkime budrūs! Vis modernėjančiame pasaulyje blogis darosi galingesnis, o gėris silpnas. Žmogiškumas ir tolerancija- žmogaus išlikimo šioje žemėje būtinos sąlygos. Kad galėtume išdidžiai vadintis žmonėmis, turime, anot profesoriaus Kunigo Arvydo Žigo, švytėti savo vertybėmis. Tik gerbdami bei mylėdami kitus, užsitarnausime pagarbą ir meilę sau.

Kristina Pereverzeva

11 klasės mokinė

Alsėdžių vidurinė mokykla

Plungės rajonas